

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA KESKPANK

EUROOPA KESKPANGA ARVAMUS,

11. detsember 2012,

seoses ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, mis käsitleb investeerimistoodete põhiteabe dokumente

(CON/2012/103)

(2013/C 70/02)

Sissejuhatus ja õiguslik alus

Euroopa Keskpank (EKP) sai 11. ja 18. septembril 2012 Euroopa Liidu Nõukogult ja Euroopa Parlamendilt taotluse esitada arvamus seoses ettepanekuga, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust investeerimistoodete põhiteabe dokumentide kohta ⁽¹⁾ (edaspidi „ettepandud määrus“).

EKP arvamuse andmise pädevus põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõikel 4 ja artikli 282 lõikel 5, kuna ettepandud määruse sätted mõjutavad Euroopa Keskpankade Süsteemi kaasabi finantssüsteemi stabiilsusega seotud poliitika tõrgeteta teostamisele, millele osutab lepingu artikli 127 lõige 5. EKP nõukogu on käesoleva arvamuse vastu võtnud kooskõlas Euroopa Keskpanga kodukorra artikli 17.5 esimese lausega.

Üldised märkused

EKP toetab ettepanekut määruse kohta, mille eesmärk on suurendada jaainvesteerimistoodete läbipaistvust ja tagada, et investorid mõistaksid investeerimistoodete põhiomadusi ja riske ning oskaksid erinevate toodete omadusi võrrelda. Kohane avalikustamine soodustab tarbijakaitset, mis on keskse tähtsusega finantssüsteemi stabiilsuse säilitamisel.

Erimärkused

1. *Kooskõla muude Euroopa Liidu seadusandlike algatustega*

1.1. Nii riigi kui liidu tasandil peab avalikustamisnõuetega kaasnema piisav järelevalvepädevus, et keelata või piirata teatavate finantsinstrumentide turundus, turustus või müük, kui finantsturgude korraldatud toimimine, finantssüsteemi stabiilsus täielikult või osaliselt või investorikaitse on ohustatud ⁽²⁾. EKP rõhutab, et on oluline tagada Euroopa järelevalveasutuste (ESAd) ja riikide pädevate asutuste piisav

⁽¹⁾ KOM(2012) 352 lõplik.

⁽²⁾ Vt EKP 22. märtsi 2012. aasta arvamuse CON/2012/21 i) ettepaneku kohta, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi finantsinstrumentide turgude kohta, millega tunnustatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/39/EÜ, ii) ettepaneku kohta, mis käsitleb määrust finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (Euroopa turu infrastruktuuri määrus) börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta, iii) ettepaneku kohta, mis käsitleb direktiivi siseringitehingute ja turuga manipuleerimise korral kohaldatavate kriminaalkaristuste kohta, iv) ettepaneku kohta, mis käsitleb määrust siseringitehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta (ELT C 161, 7.6.2012, lk 3) punkti 12.1. Kõik EKP arvamused on avaldatud EKP veebilehel <http://www.ecb.europa.eu>

sekkumispädevus liidu õigusaktide alusel finantsteenuste valdkonnas. Eelkõige võiks pangandus- ja kindlustusjärelvalveasutustel olla samasugune sekkumispädevus, mis on antud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele (ESMA) ja riikide pädevatele asutustele ettepanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse määrust (EMIR) börsiväliste tuletis-instrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (edaspidi „ettepanud MiFIR”) (1).

- 1.2. Lisaks lepingueelse teabe harmoneerimisele, mis on sätestatud ettepanud määruses, soovib EKP viia kooskõlla ka finantstoodete müügi seotud turukäitumisnõuded kõikides finantsteenuste sektorites, järgides kohastel juhtudel juba ettepanud meetmeid (2).
- 1.3. Lõpetuseks, erinevate investeerimistoodete osas tuleb tagada võrdsed tingimused, et vältida õiguslike erinevuste ärakasutamist investeerimistoodete puhul, mis ei ole ettepanud määrusega hõlmatud, näiteks lihtfinantsinstrumendid. Muude liidu õiguskorra alusel pakutavate finantstoodete liikide avalikustamishõlmeid tuleks täiendada ettepanud määruses sätestatud standarditud põhiteabedokumendiga (KID). See võib puudutada eelkõige tooteid, mis on hõlmatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiiviga 2003/71/EÜ väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti ja direktiivi 2001/34/EÜ muutmise kohta (3) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiviga 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (4).

2. KIDi koostamise kohustus

Ettepanud määrus paneb vastutuse KIDi koostamise eest investeerimistoote koostajale, kes on vastutav ka edastatava teabe eest (5). Samas on jaainvestoritel vahetu kontakt investeerimistoodete turustusvõrguga, mitte nende koostajatega. Seetõttu peaks ka investeerimistoote turustaja tagama, et jaainvestoril oleks tulemuslikult võimalik esitada seoses KIDiga tootja vastu kaebus ja algatada õiguskaitsemenetlus. Lisaks leiab EKP, et ettepanud kord peaks võimaldama tulemuslikku õiguskaitsemenetlust ka piiriüleste vaidluste puhul, eelkõige juhul, kui toote koostaja asub muus liikmesriigis või kolmandas riigis.

3. KIDi sisu

EKP soovib ettepanud määruses kehtestada nõue, et KID peab sisaldama järgmist teavet: i) vastaspool, investeerimistoodet mõjutav tegevus- ja likviidsusrisk; ii) toote käitumistundlikkus stressistsenaariumides ja iii) toote võimendatud osa, kuna see võib asjakohaseid riske mitmekordistada. See täiendav teave tagab, et KID ei kalluta investoreid liigselt tuginema varasemal käitumise reeglipäral ja annab täieliku ja õiglase kokkuvõtte investeerimistoote seotud riskidest.

4. Haldussanktsioonid ja -meetmed

EKP soovib muuta ettepanud määrust, et tagada kooskõla muude ettepanud liidu õigusaktidega, (6) mis kehtestavad haldussanktsioonid, eelkõige lisades sätteid rahalise haldussanktsiooni kohta.

(1) KOM(2011) 652 lõplik, vt artikleid 31 ja 32.

(2) Vt näiteks ettepanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (finantsinstrumentide turgude kohta, millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/39/EÜ) artikli 25 lõikes 3 sätestatud reegleid ainult korralduste täitmise teenuste lubatud ulatuse kohta investeerimisühingute poolt, KOM(2011) 656 lõplik (edaspidi „ettepanud MiFID”).

(3) ELT L 345, 31.12.2003, lk 64.

(4) ELT L 335, 17.12.2009, lk 1. Vt eelkõige artikleid 183 kuni 185.

(5) Vt ettepanud määruse artikkel 5.

(6) Vt ettepanud MiFIDi artikli 75 lõike 2 punkt d ja f. Vt ka artikli 99a lõike 2 punkte e ja f, mis lisatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiivis 2009/65/EÜ vabalt võrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32), ettepanekuga Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, millega muudetakse direktiivi 2009/65/EÜ vabalt võrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta seoses depositooriumi funktsioonide, tasustamispoliitika ja sanktsioonidega, KOM(2012) 350 lõplik (edaspidi „ettepanud UCITS V direktiiv”).

Teksti redaktsiooni ettepanekud, kui EKP on soovitanud ettepanud määrust muuta, on esitatud lisa koos selgitustega.

Frankfurt Maini ääres, 11. detsember 2012

EKP president

Mario DRAGHI

LISA

Muudatusettepanekud

Komisjoni redaktsiooni ettepanek	EKP muudatusettepanekud (*)
Muudatus 1 Artikkel 25	
<p>„Artikkel 25</p> <p>1. Neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumist vaatab komisjon määruse läbi. Lävivaatamine hõlmab määruses sätestatud eeskirjade praktikas kohaldamise üldist ülevaadet, võttes arvesse jaeinvesteeringustoodete turu arengut. Seoses direktiivi 2009/65/EÜ artikli 1 lõikes 2 määratletud eurofondidega hinnatakse läbivaatamise käigus, kas käesoleva määruse artikli 24 kohast üleminekukorda tuleb pikendada või kas pärast vajalike kohandamiste kindlakstegemist saab direktiivi 2009/65/EÜ sätteid investorile esitava põhiteabe kohta asendada käesoleva määruse kohase põhiteabedokumendiga või pidada neid samaväärseks. Lävivaatamisel kaalutakse ka käesoleva määruse reguleerimisala võimalikku laiendamist muudele finantstoodetele.</p> <p>2. Komisjon esitab pärast konsulteerimist Euroopa järelevalveasutuste ühiskomiteega Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, millele on vajaduse korral lisatud seadusandlik ettepanek.”</p>	<p>„Artikkel 25</p> <p>1. Pärast käesoleva määruse jõustumist vaatab komisjon läbi liidu finantsteenuste valdkonna õigusaktid, et hinnata tulemuslikkust järgmise osas: i) standarditud põhiteabedokumentide sisseviimine kooskõlas käesoleva määrusega sätestatud reeglitega seoses finantsinstrumentidega, mis ei ole käesoleva määrusega hõlmatud, eelkõige seoses toodetega, mis on hõlmatud direktiividega 2003/71/EÜ ja 2009/138/EÜ; ii) harmoneeritud turukäitumise nõuete sisseviimine seoses finantstoodete müügi; ja iii) Euroopa järelevalveasutustele ja riikide pädevatele asutustele pädevuse andmine sekkuda seoses teatavate finantstoodete liikidega, sh kasutusele võetud toodete keelustamine investorikaitse ja finantsstabiilsuse huvides, võttes arvesse selles suhtes sätestatud volitusi Euroopa Parlamendi ja nõukogu (kuupäev) määruse (EL) nr xx/xx finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse määrust (EMIR) börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (*).</p> <p>2. Neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumist vaatab komisjon määruse läbi. Lävivaatamine hõlmab määruses sätestatud eeskirjade praktikas kohaldamise üldist ülevaadet, võttes arvesse jaeinvesteeringustoodete turu arengut. Seoses direktiivi 2009/65/EÜ artikli 1 lõikes 2 määratletud eurofondidega hinnatakse läbivaatamise käigus, kas käesoleva määruse artikli 24 kohast üleminekukorda tuleb pikendada või kas pärast vajalike kohandamiste kindlakstegemist saab direktiivi 2009/65/EÜ sätteid investorile esitava põhiteabe kohta asendada käesoleva määruse kohase põhiteabedokumendiga või pidada neid samaväärseks. Lävivaatamisel kaalutakse ka käesoleva määruse reguleerimisala võimalikku laiendamist muudele finantstoodetele.</p> <p>3. Komisjon esitab pärast konsulteerimist Euroopa järelevalveasutuste ühiskomiteega Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, millele on vajaduse korral lisatud seadusandlik ettepanek.</p> <p>(*) ELT L ..., ..., lk”</p>

Selgitus

Erinevate investeeringustoodete osas tuleb tagada võrdsed tingimused, et vältida õiguslike erinevuste ärakasutamist investeeringustoodete puhul, mis ei ole ettepanud määrusega hõlmatud, näiteks lihtfinantsinstrumentid. Muude liidu õiguskorra alusel pakutavate finantstoodete liikide avalikustamisnõudeid tuleks täiendada ettepanud määruses sätestatud standarditud põhiteabedokumendiga (KID). Samuti tuleks sisse viia harmoneeritud turukäitumise nõuded finantstoodete müügi osas laialt määratletud toodete

Komisjoni redaktsiooni ettepanek

EKP muudatusettepanekud (1)

kogumi jaoks. ESAdele ja riikide pädevatele asutustele tuleks anda pädevus sekkuda teatavate finantstoodete liikide osas, sh nende keelustamise osas, võttes arvesse investorikaitse finantsstabiilsuse problemaatikat. Selles suhtes tuleks arvesse võtta hetkel toimuva seadusandliku menetluse tulemusi, millest tulenevalt viiakse ettepanud MiFIRis sisse turukäitumise nõuded ja järelevalveasutuste sekkumispädevus.

Muudatus 2

Artikli 8 lõige 2

<p>„2. Põhiteabedokument peab sisaldama järgmist teavet:</p> <p>a) dokumendi alguses esitatakse investeerimistoote nimi ja investeerimistoote koostaja isikuandmed;</p> <p>b) jaotises pealkirjaga „Milles investering seisneb?“ kirjeldatakse investeerimistoote olemust ja põhiomadusi, mis hõlmavad järgmist:</p> <p>i) investeerimistoote liik;</p> <p>ii) investeerimistoote eesmärgid ja nende saavutamise vahendid;</p> <p>iii) märke selle kohta, kas investeerimistoote koostaja lähtub oma äritegevuses või konkreetse investeerimistoote puhul teatavatest sotsiaalsetest, keskkonnaalastest ja juhtimisega seotud eesmärkidest, ning kui ta seda teeb, siis millised on taotletavad eesmärgid ja nende saavutamise vahendid;</p> <p>iv) kui investeerimistoode pakub kindlustushüvitisi, nende hüvitiste üksikasjad;</p> <p>v) investeerimistoote tähtaeg, kui see on teada;</p> <p>vi) tootluse prognoosid, kui need on toote olemust silmas pidades asjakohased;</p> <p>c) jaotises pealkirjaga „Kas võin rahast ilma jääda?“ selgitatakse lühidalt, kas kapitali kaotamine on võimalik, näidates ära järgmist:</p> <p>i) mis tahes garantiid või kapitalikaitse ning nende mis tahes piirangud;</p> <p>ii) kas investeerimistoode on hõlmatud mõne investeringute tagamise või tagatisskeemiga;</p> <p>d) jaotises pealkirjaga „Mis on investeringu eesmärk?“ näidatakse ära soovitatav minimaalne hoidmisaeg ning toote prognoositav likviidsusprofiil, sealhulgas investeringu ennetähtaegse lõpetamise võimalus ja tingimused, võttes arvesse investeerimistoote riski ja tootluse profiili ja selle eesmärgiks olevat turu arengut;</p> <p>e) jaotises pealkirjaga „Millised on riskid ja mis kasu ma võin sellest saada?“ kirjeldatakse investeerimistoote riski ja tootluse profiili, sealhulgas esitatakse kõnealuse profiili koondnäitaja ja hoiatused seoses mis tahes erisiskidega, mida koondnäitaja ei pruugi täielikult kajastada;</p> <p>f) jaotises pealkirjaga „Millised on kulud?“ esitatakse kõnealusesse tootesse investeerimisega seotud nii otsesed kui ka kaudsed investori kantavad kulud, sealhulgas nende kulude koondnäitajad;</p>	<p>„2. Põhiteabedokument peab sisaldama järgmist teavet:</p> <p>a) dokumendi alguses esitatakse investeerimistoote nimi ja investeerimistoote koostaja isikuandmed;</p> <p>b) jaotises pealkirjaga „Milles investering seisneb?“ kirjeldatakse investeerimistoote olemust ja põhiomadusi, mis hõlmavad järgmist:</p> <p>i) investeerimistoote liik;</p> <p>ii) investeerimistoote eesmärgid ja nende saavutamise vahendid;</p> <p>iii) märke selle kohta, kas investeerimistoote koostaja lähtub oma äritegevuses või konkreetse investeerimistoote puhul teatavatest sotsiaalsetest, keskkonnaalastest ja juhtimisega seotud eesmärkidest, ning kui ta seda teeb, siis millised on taotletavad eesmärgid ja nende saavutamise vahendid;</p> <p>iv) kui investeerimistoode pakub kindlustushüvitisi, nende hüvitiste üksikasjad;</p> <p>v) investeerimistoote tähtaeg, kui see on teada;</p> <p>vi) tootluse prognoosid, kui need on toote olemust silmas pidades asjakohased;</p> <p>c) jaotises pealkirjaga „Kas võin rahast ilma jääda?“ selgitatakse lühidalt, kas kapitali kaotamine on võimalik, näidates ära järgmist:</p> <p>i) mis tahes garantiid või kapitalikaitse ning nende mis tahes piirangud;</p> <p>ii) kas investeerimistoode on hõlmatud mõne investeringute tagamise või tagatisskeemiga;</p> <p>d) jaotises pealkirjaga „Mis on investeringu eesmärk?“ näidatakse ära soovitatav minimaalne hoidmisaeg ning toote prognoositav likviidsusprofiil, sealhulgas investeringu ennetähtaegse lõpetamise võimalus ja tingimused, võttes arvesse investeerimistoote riski ja tootluse profiili ja selle eesmärgiks olevat turu arengut;</p> <p>e) jaotises pealkirjaga „Millised on riskid ja mis kasu ma võin sellest saada?“ kirjeldatakse investeerimistoote riski ja tootluse profiili, mida koondnäitaja ei pruugi täielikult kajastada, samuti hoiatused, et toote tootlust võivad negatiivselt mõjutada osutatud riskid ja seejärel järgmine kirjeldus:</p> <p>i) vastaspool, toodet mõjutav tegevus- ja likviidsusrisk;</p> <p>ii) toote tootluse tundlikkus reaalse stressistsenaariumi puhul;</p>
---	--

Komisjoni redaktsiooni ettepanek	EKP muudatusettepanekud (1)
<p>g) jaotises pealkirjaga „Kuidas on tootel varem läinud?” esitatakse ülevaade investeerimistoote varasemast tootlusest, kui see on toote olemust ja turuloleku pikkust arvestades asjakohane;</p> <p>h) pensionitoodete puhul jaotises pealkirjaga „Mida ma võin pensionile jäädes saada?” esitatakse võimalikud tulevikuprognosid.”</p>	<p>iii) toote võimendatud osa, kui see osa võib mitmekordistada riske;</p> <p>iv) ja hoiatused seoses mis tahes muude eririskidega, mida koondnäitaja ei pruugi täielikult kajastada</p> <p>f) jaotises pealkirjaga „Millised on kulud?” esitatakse kõnealusesse tootesse investeerimisega seotud nii otsesed kui ka kaudsed investori kantavad kulud, sealhulgas nende kulude koondnäitajad;</p> <p>g) jaotises pealkirjaga „Kuidas on tootel varem läinud?” esitatakse ülevaade investeerimistoote varasemast tootlusest, kui see on toote olemust ja turuloleku pikkust arvestades asjakohane, sh hoiatus, et varasem käitumine ei ole garanteeri investeerimistulemust tulevikus ja et KIDi muudes osades osutatud riskid võivad investeringule avaldada olulist negatiivset mõju;</p> <p>h) pensionitoodete puhul jaotises pealkirjaga „Mida ma võin pensionile jäädes saada?” esitatakse võimalikud tulevikuprognosid.”</p>

Selgitus

Ettepanek selle täiendava teabe kohta tagab, et KID ei kalluta investoreid liigselt tuginema varasemal käitumise reeglipäral ja annab täieliku ja õiglase kokkuvõtte investeerimistoote seotud riskidest.

Muudatus 3

Artikkel 14

<p>„Artikkel 14</p> <p>Investeerimistoote koostaja kehtestab asjakohased menetlused ja korra, millega tagatakse, et jaainvestorid, kes on esitanud põhiteabedokumendiga seotud kaebuse, saavad õigeaegselt ja nõuetekohaselt sisulise vastuse.”</p>	<p>„Artikkel 14</p> <p>Investeerimistoote koostaja ja turustaja kehtestab asjakohased menetlused ja korra, millega tagatakse, et: i) jaainvestoritel on tulemuslikult võimalik esitada investeerimistoote koostaja vastu kaebus ja algatada õiguskaitsemenetlus; ii) jaainvestorid, kes on esitanud põhiteabedokumendiga seotud kaebuse, saavad õigeaegselt ja nõuetekohaselt sisulise vastuse; ja iii) jaainvestoritel on võimalus tulemuslikuks õiguskaitsemenetluseks ka piiriüleste vaidluste korral, eelkõige juhul, kui toote koostaja asub muus liikmesriigis või kolmandas riigis.”</p>
---	--

Selgitus

Ettepanek määrab vastutuse KIDi koostamise eest investeerimistoote koostajale, kes on vastutav ka edastatava teabe eest. Samas on jaainvestoritel vahetu kontakt investeerimistoodete turustusvõrguga, mitte nende koostajatega. Seetõttu peaks ka investeerimistoote turustaja tagama, et jaainvestoril oleks tulemuslikult võimalik esitada seoses KIDiga tootja vastu kaebus ja algatada õiguskaitsemenetlus. Tulemuslik õiguskaitsemenetlus peaks olema võimalik ka piiriüleste vaidluste puhul, eelkõige juhul, kui investeerimistoote koostaja asub muus liikmesriigis või kolmandas riigis.

Komisjoni redaktsiooni ettepanek	EKP muudatusettepanekud ⁽¹⁾
Muudatus 4	
Artikli 19 lõige 2	
<p>„2. Liikmesriigid tagavad, et pädevatel asutustel on õigus kehtestada vähemalt järgmised haldusmeetmed ja -karistused:</p> <p>a) korraldus investeerimistoote turustamise keelustamiseks;</p> <p>b) korraldus investeerimistoote turustamise keelustamiseks;</p> <p>c) avalik hoiatus, milles märgitakse ära vastutava isiku nimi ja rikkumise olemus;</p> <p>d) korraldus põhiteabedokumendi uue versiooni avaldamiseks.”</p>	<p>„2. Liikmesriigid tagavad, et pädevatel asutustel on õigus kehtestada vähemalt järgmised haldusmeetmed ja -karistused:</p> <p>a) korraldus investeerimistoote turustamise keelustamiseks;</p> <p>b) korraldus investeerimistoote turustamise keelustamiseks;</p> <p>c) avalik hoiatus, milles märgitakse ära vastutava isiku nimi ja rikkumise olemus;</p> <p>d) korraldus põhiteabedokumendi uue versiooni avaldamiseks;</p> <p>e) juriidilise isiku puhul, rahaline haldussanktsioon kuni 10 % juriidilise isiku eelmise majandusaasta kogukäibest; juhul, kui juriidiline isik on emaettevõtja tütarettevõtja, võetakse arvesse aasta kogukäivet emaettevõtja eelmise majandusaasta konsolideeritud aruannete põhjal;</p> <p>f) füüsilise isiku puhul, rahaline haldussanktsioon kuni 5 000 000 eurot või liikmesriikides, kus euro ei ole seaduslik maksevahend, vastav väärtus riigi vääringus käesoleva määruse jõustumise kuupäeval.”</p>

Selgitus

Soovitatud muudatus tagaks rahaliste haldussanktsioonide kohaldamise harmoneerimise muude ettepanud liidu õigusaktidega, eelkõige ettepanud MiFIDiga ja ettepanud UCITS V direktiiviga.

⁽¹⁾ Rõhutatud kiri osutab EKP ettepanekule lisada uus tekst. Läbi kriipsutatud kiri osutab EKP väljajätmisettepanekule.